	ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ АҚПАРАТ МИНИСТРЛІГІ ТЕМІРБЕК ЖҮРГЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ӨНЕР АКАДЕМИЯСЫ	Ф 017-1.113-2023 30.11.2023 ж.
	Түсу емтиханының бағдарламасы нормативтік құжат түрі	Бет. 1-12

«БЕКІТЕМІН»
Темірбек Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы Қабылдау комиссиясының төрағасы
_______________А.Жудебаев
(Ғылыми кеңестің 02.05.2024 жылғы отырысының №10 хаттама шешімі)

«7М02175– КЕСКІНДЕМЕ» (Бейіндік оқыту – 1 жыл) БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ БОЙЫНША МАГИСТРАТУРАҒА ТҮСУ ЕМТИХАНЫНЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы
2024 ж.

1. **ӘЗІРЛЕНДІ**

Кайранов Е.Б. – философия докторы (PhD), «Көркемсурет» кафедрасының профессоры

2. **ТАЛҚЫЛАНДЫ**

«Көркемсурет» кафедрасының отырысы
Хаттама № 9 «12» сәуір 2024 ж.

«Көркемсурет» кафедрасының меңгерушісі

_______________ Б.С. Тұрғынбай

3. **КЕЛІСІЛДІ**

Ғылыми жұмыстар жөніндегі проректор _________ Халыков К.З.

ЖОО кейінгі білім берудің ғылыми-зерттеу
орталығының басшысы _____________ Кульшанова А.А.

ЖОО кейінгі білім беру
бөлімінің басшысы _____________ Тлеулинова Ж.А.

Магистратура бойынша қабылдау емтиханының бағдарламасы жоғары білім берудің осыған дейінгі деңгейі (бакалавриат) бағдарламасының көлеміне сай құрастырылған.

7М02175-«Кескіндеме» білім беру бағдарламасы (бейіндік оқыту – 1 жыл) магистратураға қабылдау келесі бағыттар бойынша білім алғандарға рұқсат етіледі:

5В041300-Кескіндеме (Станоктік, Монументалды).

В030 Бейнелеу өнері:

6В02135 - Кескіндеме (Станоктік кескіндеме),

6В02136 - Кескіндеме (Станоктік кескіндеме, Монументалды кескіндеме),

6В02185 – Кескіндеме.

В030 Бейнелеу өнері:

5В041400, 6В02187 – Графика,

5В041500, 6В02186 – Мүсін,

5В041700, 6В02188 – Сәндік-қолданбалы өнер,

5В041000, 6В02193 – Сценография.

В031 Сән, дизайн:

5В042100, 6В02190 – Дизайн.

В073 Сәулет:

5В042000 – Сәулет өнері.

В007 Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау:

5В010700 – Бейнелеу өнері және сызу.

Артықшылық беріледі:

- бейін бойынша кәсіби жұмыс тәжірибесі бар тұлғаларға;
- бейін бойынша маңызды шығармашылық жобалардың авторларына, халықаралық және республикалық шығармашылық конкурстардың жүлдегерлері мен лауреаттарына;

Бейіндік бағыттағы магистратураға түрлі наградалары бар, олардың басшылығымен іске асырылған арт-жобалары бар мамандардан құжаттар қабылданады.

I. 7M02175 – КЕСКІНДЕМЕ (Бейіндік оқыту – 1 жыл) БІЛІМ БАҒДАРЛАМАСЫНА ОҚУҒА ТҮСУШІЛЕРГЕ ҚОЙЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

1. Магистратураға тапсырушының келесідей түсінігі болуы керек:

- Қазақстан мен шетелдегі жоғары білім берудің заманауи жүйесі туралы, дамуының негізгі беталысы, білім берудің маңызды парадигмалары жайлы;
- ғылыми зерттеудің әдістері мен ұжымдық ғылыми-зерттеу жұмысын ұйымдастыру туралы, жоғары мектептегі ғылыми-әдістемелік пен оқу-әдістемелік жұмыстың негізі туралы;
- заманауи жоғары мектеп туралы теориялық білімдер кешенін игеру арқылы кәсіби-педагогикалық қызметі жөнінде, жоғары оқу орнындағы білім беру үдерісін ұйымдастыру әдістері мен түрлері жөнінде.

Білу керек: бейнелеу өнері саласындағы ғылыми зерттеудің негіздерін, заманауи кескіндеме дамуының негізгі жетістіктері мен үрдістерін, станоктік пен монументалды кескіндемедегі кәсіби қызметтің өзекті мәселелерін.

Қолынан келуі қажет: өзінің қорытындылары мен білімдерін нақты әрі анық жеткізу, және оларды бейнелеу өнері саласында дәйектеу, заманауи кескіндеме өнеріндегі өзекті мәселелер мен жаңа үрдістерді талдау, кәсіби мақсаттар үшін кескіндеменің тарихы мен теориясының практикалық білімін қолдану, осы салада талдаудың эксперименталды әдістері мен тарихи материалдың синтезін пайдалана отырып өздігінше зерттеулер жүргізу.

Дағдылары болуы керек: өзінің әлеуметтік-тұлғалық сипаттары мен кәсіби құзырлықтарының барлық жиынтығын толыққанды пайдалану негізінде кескіндеменің тарихы мен теориясы саласындағы жүйелі-бүтіндік міндеттерді шешетін кәсіби дағдылары, өткен тарихи заманды бағалауға қатысты сұрақтар бойынша өз көзқарасы мен пікірі болу керек.

Құзыретті болу керек: кәсіби қызметті іске асыру барысында стратегия мен тактиканы дәйектеу сапасының иесі болуға, бейнелеу өнерін игеруде теориясы мен практикасының өзекті сұрақтары бойынша өзінің жеке көзқарасын айтып жеткізе білуге; білімді шығармашылық тұрғыда пайдалану, логикалық пен сын тұрғысында ойлануға; талдау, сендіре білу мен дәлелдей білу, ғылымның, білімнің, мәдениеттің және әлеуметтік саланың қажеттіліктеріне байланысты өзара байланысқан іргелі мен инновациялық тұрғыда алған білімді кәсіби қызметін жүзеге асыру кезінде сауатты пайдалана білуге.

1. Қабылдау емтиханына «Магистратура мен PhD докторантураға қабылдау туралы Ережеге» сәйкес келесі емтихан түрлері кіреді:

- Ауызша емтихан (таңдалған билетке жауап беру);

- Реферат қорғау. Реферат кескіндеменің базалық пәндер кешені пәнаралық негізде құрылынып ұсынылған тақырыптардың бірі немесе түсушінің еркін тақырыбы бойынша алдын ала орындалады.

«Кескіндеме» пәні

Мақсат: магистратураға тапсырушылар арасынан 7М02175-«Кескіндеме» білім бағдарламасы бойынша оқуға құзырлық пен дайындық деңгейін анықтау, және де кескіндеме бойынша практикалық дағдылары бар ғана емес, сонымен қатар, әлемдік пен отандық кескіндеменің теориясы мен тарихы саласында көбірек дайындалғандарды анықтау.

Міндеттер: таңдалған билетте көрсетілген сұрақтарға жауап беру арқылы, және де қажет кезде қойылған сұрақтарға жауап беру арқылы:

- кескіндеме-бакалаврдың көркемсуреттік даярлану кезінде қалыптасқан ғылыми-шығармашыл әлеуетін,
- әлемдік пен отандық кескіендеменің теориясы мен тарихы саласында кәсіби білімін игергендігінің деңгейі;
- отандық кескіндеме дамуының өзекті мәселелерін іздеп анықтай білетін;
- Тәуелсіздік кезеңіндегі Қазақстан кескіндемесінің заманауи дамуы туралы білім деңгейі.

7М02175-«Кескіндеме» (Бейіндік оқыту – 1 жыл)
білім бағдарламасы бойынша емтихан сұрақтарының тізімі:

1. Ежелгі Мысырдың монументалды өнері.
2. Итальяндық Қайта Өрлеу суретшілері және олардың әйгілі туындылары (Леонардо да Винчи, Микеланджело, Рафаэль).
3. Кеңестік монументалды өнер (танымал суретшілер және олардың туындылары).
4. Неміс Ренессансының суретшілері және олардың әйгілі туындылары.
5. Голландиялық Ренессанс суретшілері және олардың әйгілі туындылары.
6. Нидерланды кескіндемесі (Питер Брейгель Үлкені, Ян Вермеер, Иероним Босх)
7. Станоктік кескіндемедегі Импрессионизм (Клод Моне, Огюст Ренуар және басқа суретшілер).
8. Станоктік кескіндемедегі Сюрреализм (Сальвадор Дали, Рене Магритт және басқа суретшілер).
9. Станоктік кескіндемедегі модерн (Густав Климт, Альфонс Муха, Михаил Врубель және басқа суретшілер).
10. Станоктік кескіндемедегі портреттік жанр (Рембрант, Веласкес, Репин, және т. б. танымал суретшілер).

11. Станоктік кескіндемедегі тарихи жанр (осы жанрдағы әйгілі шығармаларды айту керек).
12. Станоктік кескіндемедегі соғыс жанры (осы жанрдағы әйгілі шығармаларды айту керек).
13. Кескіндемедегі Орта Азия (Василий Верещагиннің шығармашылығы).
14. Кеңестік кезеңдегі станоктік кескіндеме – әйгілі суретшілер және олардың туындылары (соцреализмнің көркемдік-стильдік ерекшеліктері).
15. Кескіндемедегі Абстракционизм (В. Кандинский, К. Малевич, Д. Поллок және т. б.).
16. Барокко өнері және рококко өнері (негізгі ерекшеліктері мен айырмашылықтары).
17. 19 ғасырдағы Францияның кескіндемесіндегі романтизм (Т.Жерико, Э. Делакруа және т. б.).
18. Көне орыс кескіндемесінің монументалдылығы. Иконопись.
19. Кеңестік кезеңнің бейнелеу өнеріндегі монументалды-сәндік өнердің маңызы.
20. Гобелен монументалды-декоративтік өнер түрі ретінде.
21. Шығыс миниатюрасы монументалды өнер стилінің ерекшелігі.
22. Сәулет ортасының экстерьерінде қолданылатын монументалды кескіндеме технологиялары.
23. Заманауи өнердің бір түрі ретінде «Стрит-арт»-тың негізгі бейнелеу тұжырымдамасы.
24. «Инсталляция» - заманауи өнердің осы түрінің бейнелеу тұжырымдамасы және авторлық идеяны көркем түрде білдіру мүмкіндігі.
25. Кескіндемедегі тарихи жанр – осы жанрдағы әйгілі туындыларды айту керек.
26. Заманауи қазақстандық кескіндемедегі соғыс жанының дамуы (Тлеужанов Т., Жамхан А., Қарымсақов Н., Тайнов С., Қастеев Д. және т. б.).
27. 19 ғасырдағы суретші-маринист И. Айвазовскийдің бірегей мұрасы.
28. 19 ғасырдағы көшпелі өнер көрмелерінің ұжымдастығы. Ресейдің «Передвижниктері».
29. М. Врубельдің кескіндеме туындыларының ерекшелігі мен жаңалығы.
30. Орыс авангардының кескіндемесі (XX ғасырдың 20-30 жж.).
31. Винсент Ван Гогтың шығармашылығы.
32. Пабло Пикассоның шығармашылығы.
33. XX ғасырдағы Батыс Европаның кескіндемесі (Пикассо, Модильяни, Матисс).
34. Қазақстанның кеңестік кезеңіндегі станоктік кескіндемесі (XX ғасырдағы қалыптасу бастаулары мен дамуы).

35. Қазақстанның кеңестік кезеңіндегі монументалды-сәндік кескіндемесі (XX ғасырдағы қалыптасу бастаулары мен дамуы).
36. Әбілхан Қастеевтің шығармашылығы.
37. Орал Таңсықбаевтың шығармашылығы.
38. Қанафия Телжановтың шығармашылығы.
39. Әбдірашит Сыдыхановтың шығармашылығы.
40. Салихитдин Айтбаевтың шығармашылығы.
41. Молдахмет Кенбаевтың шығармашылығы.
42. Гүлфайруз Исмаилованың шығармашылығы.
43. Айша Ғалымбаеваның шығармашылығы.
44. 1960 жылдардағы Қазақстан суретшілері. «Алпысыншы жылдар» тобы.
45. Жұмақын Қайрамбаевтың шығармашылығы.
46. Әлібай Бапановтың шығармашылығы;
47. Қазақстанның станоктік кескіндемесіндегі натюрморт жанрының дамуы.
48. Тәуелсіздік дәуірінің станоктік кескіндемесіндегі Ұлы дала;
49. XXI ғасырдың басындағы Қазақстанның монументалды-сәндік кескіндемесіндегі ұлттық дәстүрлер;
50. Алматы қаласының қоғамдық нысандарындағы монументалды кескіндеме мен дизайнның заманауи синтезі;
51. Тәуелсіз Қазақстанның станоктік кескіндемесіндегі тарихи тұлғалардың портреттері:
52. Монументалды гобелендер жасайтын заманауи қазақстандық суретшілер (А. Бапанов, М. Мұқанов, А. Жамхан және т.б.).
53. Қазақстандық суретшілердің монументалды-сәндік өнер түрі ретіндегі үлкен көлемді гобелендері (К. Тыныбеков, В. Твердохлебов, К. Оспанов).
54. Тәуелсіздік кезеңіндегі монументалды-сәндік кескіндеменің дамуы (Т. Жүргенов ат. ҚазҰӨА түлектерінің қатысуымен орындалған нысандар);
55. XXI ғасырдың басындағы Қазақстанның станоктік кескіндемесіндегі сюрреализм (Б. Тулькиевтің, Е. Жумановтың, Е. Төлепбайдың, А. Қазығұловтың, А. Жантасовтың белгілі туындылары);
56. Түркі тілдес елдер суретшілерінің заманауи кескіндемесі (ТҮРКСОЙ ұйымы өткізген халықаралық симпозиумдар мысалында);
57. Қазақстандық суретшілердің станоктік кескіндемесіндегі Ұлы Жібек жолы жаңғыруы;
58. Қазақстандық өңірлік симпозиумдар (Алматы, Астана, Атырау және Шымкент қалаларындағы симпозиумдар мысалында);
59. Алматы метрополитен бекеттерін көркемсуреттік безендірілуі (авторлар мен техникалар).
60. Отандық кескіндеме шығармаларындағы петроглифтердің заманауи интерпретациялары (Тамғалы тас суреттерінің мысалында).

61. Т. Жүргенов ат. ҚазҰӨА түлектері орындаған Алматы және Астана қалалары мешіттерінің суреттері және олардың сипаттамалары.
62. Ақанаевтар көркемсуреттік әулетінің шығармашылықтары (Амандос Ақанаев, Нелли Бубе, Бейсебек Ақанаев, Ботагөз Ақанаева, Тимур Ақанаев).
63. Монументалды-сәндік кескіндеме мен сәулет синтезінің маңызы мен рөлі.
64. Плафон жасау кезінде монументалды композицияны құру заңдарының негізгі ережелері.
65. Витраждар – оның түрлері мен технологиялық ерекшеліктері (тиффани, фьюзинг және т.б.).
66. Мозаика – оның түрлері және оны жасаудың технологиялық ерекшеліктері (флоренциялық, римдік және т.б.).
67. Сграффито – оның түрлері және оны жасаудың технологиялық ерекшеліктері.
68. Бейнелеу өнердегі станоктік кескіндеменің рөлі мен маңызы.
69. Жанрлар – олардың станоктік кескіндемедегі түрлері, рөлі мен мақсаты (портрет, пейзаж, марина, тарихи, шайқас, жануарлар, тұрмыстық, натюрморт, сәулет, ню жанры).
70. Майлы бояу кескіндемесі техникасы: өнер туындыларын жасаудың классикалық және заманауи әдістері.
71. Бейнелеу өнерінің жеке дара түрі ретінде станоктік кескіндеменің пайда болу тарихы мен алғышарттары.
72. Акварельдік кескіндеме техникасы мен технологиясы.
73. Кескіндемедегі «Алла-прима» техникасы және оның технологиялық ерекшеліктері.
74. Академиялық реалистік кескіндеме мектебінің ұстанымдары.
75. Әлемдік (Батыс Еуропа кескіндемесінің) негізгі стильдері (ренессанс (Қайта Өрлеу), маньеризм, барокко, классицизм, романтизм, экспрессионизм, авангардизм.

Әдебиеттер тізімі:

1. Грицак Е.Н. Энциклопедия импрессионизма, мастера, предшественники и последователи. - М.: Эксмо, 2003 г.;
2. Кулаков В.А. Клод Моне. – М.: Белый город, 2003 г.;
3. М. Герман. Модернизм. Искусство первой половины XX века. – СПб.: Азбука-Классика, 2003 г .;
4. Русакова А.А. Символизм в русской живописи. – М.: Белый город, 2003 г.;

5. Степанов А. Искусство эпохи Возрождения Италия XIV-XV вв. – СПб. 2003 г.;
Чудова, А.В.Импрессионисты / Чудова, А.В. — Москва — Издательство АСТ, 2019. — 160 с. — ISBN 978-5-17-983328-4

Постригай, А.И. Влюбиться в искусство: от Рембрандта до Энди Уорхола. — Москва — Издательство АСТ, 2019. — 320 с.

Чудова, Анастасия Витальевна. Ван Гог. — Москва — Издательство АСТ, 2018. — 160 с.
Вёльфлин Г. Основные понятия истории искусств. — СПб. — Азбука, Азбука-Аттикус, 2019. — 352 с.

Ходж, С. Главное в истории искусств. Ключевые работы, темы, направления, техники. / Пер. с англ. Е. Дубровской. - 2-е изд. — Москва. 2019. — 224 с.
Искусство Японии / Авт.-сост. И. Чудов — Москва — Издательство АСТ, 2019. — 160 с.
Муканов, М.Ф. Национальные художественные образы в искусстве современного казахского гобелена: Учебное пособие. Краткий курс. - Алматы: Fortress. КазНАИ им. Т.К. Жургенова, 2019.- 156 с. -.

Кайранов Е.Б. Традиции и новаторство в современном монументальном итскусстве Казахстана: Краткий курс: учебное пособие. — Алматы — КазНАИ им Т. Жургенова, 2016. — 124 с.

Қазақ өнері. Бес томдық [Мәтін]. Т 2. Халықтық және қолданбалы-сәндік өнер: Альбом.В трех языках / құраст.Қ.Мұратаев.- Алматы: Елшүр, 2013.- 176 б.
Чудова, Анастасия Витальевна. Ван Гог. — Москва — Издательство АСТ, 2018. — 160 с.
Гренберг, Ю.И. Масляные краски XX века и экспертиза произведений живописи. / Ю.И. Гренберг, С.А. Писарева. - СПб: Лань, Планета Музыки, 2020.- 192 с.
17. Инструкция по использованию библиотеки на сайте КазНАИ им. Т. Жургенова. –URL:
18. Изобразительное искусство Казахстана в контексте мирового художественного процесса. - Алматы: ИЛИ МОН РК, 2017. - 312 с.
19. История казахского искусства. [Текст]. Т.3. Искусство Казахстана нового и новейшего времени. - Алматы: Арда, 2013.- 864 с.

20. Қазақ өнері. Бес томдық [Мәтін]. Т.4. Кескіндеме: В трех языках.- Алматы: Елнұр, 2013. - 223 б.
21. Синтез искусств в изобразительном искусстве Казахстана XX-XXI веков [Текст] / отв. за выпуск А.Б.Кенджакулова, А.Т.Еспенова.- Алматы: ИЛИ МОН РК, 2017.- 328 с.
22. Заманауи Қазақстан суретшілері [Мәтін] = Художники современного Казахстана.- Рухани жаңғыру.- Астана: ТОО Intellservice, 2018.- 264 б.
23. Кобжанова, С. Мировые художественные традиции в развитии живописи Казахстана (1930-1980-е годы) [Текст]: Монография / Светлана Кобжанова. - Алматы, 2012.- 164 с.
24. Вул И. Қазақстанның монументті өнері. - Алматы.: Өнер,1989 г.;
    Шалабаева Г.К. «Диалоги со зрителем. Великий Шелковый путь в творчестве Нэлли Бубэ». Онлайн рубрика. - Алматы: ГМИ А. Кастеева. 01.06.2020 г., 27 мин. - URL:
26. Енисеева Л., Утешева А., Шулембаева Р. Шелковый путь Нелли Бубэ [Электрон. ресурс]. - Режим доступа: http://www.baiterek.kz/node/855
27. Художник Есенгали Садырбаев, Художники Казахстана, Картины Казахстана, Живопись Казахстана. [Электронный ресурс] – Режим доступа:
28. Хегай М. Тайны Великого Шелкового пути: Восточный Ренессанс глазами художника. 21.07.2021 г. - URL: (дата обращения: 03.11.2021 г.);
29. Работы участников X Международного арт-симпозиума «Великий шелковый путь» – URL:
30. Болысбаев Д.С., Кунжигитова Г.Б., Рыспай К., Ермаханов М.Н. «Станковая живопись Казахстана XXI века» // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2017. – № 5-1. – С. 142-145. // – URL: https://applied-research.ru/ru/article/view?id=11559 (дата обращения: 19.10.2020).
31. «Ұлық Ұлыс - Алтын Орда»: альбом-монография / сост. Ж. Берістен. – Алматы: Қазақ университеті. 2021.- 282 б.
32. Золотарева, Л.Р. Великий Шелковый Путь - источник изобразительного творчества казахстанских художников, // – URL:
33. Художники из 6 стран посвятили свои картины Туркестанской области. Туркестан. Казинформ. 28.07.2018. – URL:

Привалов В. Туркестан в работах художников мира. 18.03.2022. – URL:

35. В Казахстане открылась выставка живописи художников тюркского мира «Мой Туркестан - Мой Туран». TÜRKSOY. 28.05.2021. – URL:

Али Эфдал Оз. Кипрский музей современного искусства. // журнал Простор. С. 189-192. – URL:

Кайранов Е., Баянова К., Бердикожа Ш. Культурное наследие Великого Шелкового пути как один из современных мотивов развития станковой живописи Казахстана // журнал The scientific heritage (Budapest, Hungary) №89. 2022 г., С 13-18. – URL:

38. Гобелен суретшісі — Малик Флоберович Муканов - Алматы гобелендері. https://www.gobelens-kz.com/.
39. Өмірбаяны — Малик Флоберович Муканов - Алматы Гобелендері. https://www.gobelens-kz.com/ru/16-biografija.html.
40. Шкляева С. А. Дәстүрлер мен инновациялар. Алматы метросындағы монументалды өнер. - Алматы: Простор, № 10, 2012 ж.
41. Крыкбаева С.М. Архетипы и образы казахской национальной культуры в творчестве современных художников // Евразийский союз ученых. №2-2 (71). 2020. – С.4-7
42. Идея независимости в изобразительном искусстве Казахстана. – Алматы: ИЛИ МОН РК, 2011. – 420 с.
43. Галимжанова А.С., Глаудинова М.Б. и др. История искусств Казахстана. – Алматы: Издат-Маркет, 2006. – 248 с.
44. «100 шедевров искусства Казахстана» Алматы: ИД «Жибек жолы», 2013. – 264 с.
45. Ергалиева Р. Ерболат Тулепбай // Сб. Мастера изобразительно искусства Казахстана. - А.: ИЛИ им. М. Ауэзова, 2004. – 172 с.
46. Қазақстан бейнелеу өнері. Кескіндеме / Алматы: Ә. Қастеев атындағы Мемлекеттік өнер музейі, 2017. – 364 бет.
47. Жұмақын Қайрамбаев. Zhumakyn Kairambayev. Кітап-альбом. - Нұр-Сұлтан : Фолиант, 2020. - 256 бет.
48. Мастера изобразительного искусства Казахстана. 4-й выпуск / Ергалиева Р.А., Труспекова Х.Х., Шарипова Д.С. и др. – Алматы: ИЛИ им. М. Ауэзова, 2009. - 200 с.

49. Қазақстан кескіндемесі. Живопись Казахстана. Painting of Kazakhstan Фотоальбом/Жинақты құраст. В. Титенев І-том, Алматы: Тау-Қайнар 2016 ж.